

Lībiešu līgavu vainagu skaistums

Rebeka, Elīza, Anna un Emma pašu gatavotajos lībiešu līgavu vainagos.

PUBLICITĀTES FOTO

Kolkas meitene lībiešu tērpā.

✂ Sanita Liepiņa, "Talsu Vēstis"

Lībiešiem jaunais gads sākas nevis 1.janvārī, bet pavasarī – dienā, kad viņi modina putnus. Tas nupat, 23.martā, arī izdarīts, un reizē atzīmēta trešā Lībiešu mantojuma diena. Šogad Latvijas otrās pamattaugas tradīcijas iepazīšanas arī četras Valdemārpils Mūzikas un mākslas skolas audzēknes, kas restaurējušas lībiešu līgavu vainagus.

Tos lībiski sauc par "Brūt vānka" vai "Brūt krūonō". Fakts, ka senāk tāds lībiešu ciemā parasti bija tikai viens, Annai Gercai, Emmai Fridrihsonai, Elīzai Grīnbergai un Rebekai Keitai Jaunkalnei bija lielākais pārsteigums. Tas bija dārgs, un iegādāties varēja vien turīgi ļaudis, tāpēc topošās līgavas aizņēmas vainagu no mājām, kur kāzas svinētas iepriekš. Šajā mācību gadā meitenes kopā ar skolotāju Ilzi Šelkovu piedalījās Latvijas Nacionālā kultūras centra rīkotajā valsts konkursā, kura tēma bija "Restaurācija". Un skolotāja atzīst, ka, viņasprāt, tas meitenēm bija vērtīgi – ne tikai iemācīties vainagus izgatavot, bet arī pētīt un izzināt dziļāk. "Ceru, ka meitenes to atcerēsies un dzīvē viņām noderēs. Tagad viņas varēs arī citiem pastāstīt par lībiešu līgavu vainagiem," saka I.Šelkova.

Valdemārpilī muzeju nav, tāpēc, meklējot idejas restaurācijai, meitenes kopā ar skolotāju devās uz Kolkas Lībiešu saietu namu. Ilze Šelkova cerējusi, ka

varbūt audzēknes uzrunās kas vairāk, bet, protams, – skaistajiem vainagiem viņas pretoties nevarēja. To izgatavošana bija dārga gan senāk, gan arī mūsdienās, jo pērliņu jāizmanto daudz. Tāpēc ar materiāliem ļoti daudz palīdzējusi Annas mamma un pat skolas direktore atnesusi savas krelles. "Neko nepirkām, visu mēģinājām atrast," atceras skolotāja. Latviešiem kāzās pērles nav laba zīme, jo tad jaunā sieva daudz raudās. Kā ir lībiešiem, mēs nezīnām, taču pieļaujam, ka viņiem ticējums cits.

Ja parasti bērni nemaz nezina, kas ir lībieši, un intervijās viņi min, ka tie droši vien ir kādi veci cilvēki, tad Annai, Emmai, Elīzai un Rebekai tā nebija. Intervijas laikā meitenes no skolotājas uzzina, ka viņu bibliotēkā vienai darbiniecei pat pašē rakstīts "lībiete", un tad divas atpapas – tā taču viņu radiniece! Kas zina, varbūt patiesībā lībiešu asinis rit arī viņās.

Konkursa noteikumi paredzēja, ka darbam jābūt maksimāli tuvu oriģinālam. Tiesa, Kolkā redzamais vainags pati ir kopija, tāpēc meitenes gatavojušas repliku no replikas. "Bet mēs taisījām tā, lai patiktu pašām," atzīst skolotāja. Pirmais vainags sanācis visgreznākais, un viens no četriem darbiem valsts konkursā ieguva Atzinību. Vecākajām no meitenēm ir 12 gadi, pārējām 11, un viņas atzīst, ka sākumā šķitis, ka darbiņš būs viegls, taču izrādījās pretēji. Jāstrādā bija vairākus mēnešus, dažubrīd šķitis, ka pacietības

vairs nepietiks. Skolotāja gan atzīst, ja darītu to vēlreiz, zinātu, kā darīt citādi, un tad jau būtu vieglāk. Lībiešu vainagi ir izsmalcināti un simboliski meistarāri, kas gadsimtiem ilgi rotājuši lībiešu līgavas un nesuši sevī dziļu kultūras nozīmi. Līgavu atturīgā tautastērpa komplektā vainags ir greznākā lieta. To rotā stieplīšu puduris augstu virs vainaga sidrabotās pamatnes. Uz katras no stieplēm uzvērtas krāsainas stikla pērļītes un smeldzītes. To valkājot, jāiemācas turēt staltu stāju, īpaši jāsapin mati, lai vainagu varētu ērti un stabili valkāt ilgajā kāzu rituāla norises laikā. Senāk, lai smagais vainags nespīestu galvasvirsu, zem tā likuši mazu spilventiņu. Pirms vainaga uzlikšanas galvā liek dzīvu ziedu vainadziņu. Lai vainags stingrāk turētos galvā, zem zoda sasien lentes. Valdemārpils Mūzikas un mākslas skolas audzēknēm bija iespēja piedalīties foto sesijā, iemūžināt sevi pašu gatavotajos lībiešu līgavu vainagos. Spilventiņš gan viņām izpalika, bet ziedu vainadziņus gan uzpinušas, un pašas smejas, ka tas visā procesā bijis pats vieglākais.

Gluzī kā kādreiz pa vienam vainagam bija katrā ciemā, tā arī tagad četri vainadziņi aizceļos uz dažādām pusēm, kur dzīvo to taisītājas, – uz Valdemārpili, Ārlavām, Lubezeri un Tiņģeri. Viens no vainagiem šobrīd ir izstādē Ādažos, pārējie apskatāmi Kolkā, un ir plāns, ka šovasar darbi priesē tūristus Rojas Tūrisma informācijas centrā. ■

Austra turpina skanēt austrasbērnos

LĪGAS BAHAS FOTO

Austrasdienas pulcē dažādus cilvēkus no dažādām Latvijas pusēm, pilnīgi atšķirīgām ikdienas profesijām, bet visus vieno mīlestība uz dziesmu. Plecu pie pleca ir muzikāli augsti izglītoti profesionāļi un tie, kuriem vienkārši patīk dziedāt vai spēlēt. Dziedot visi ir laimīgi. Un šo maģiju sajūt arī klausītāji.

✂ Ligita Kupčus-Apēna, "Kurzemes Vārds"

Lēgendārā dziesminiece un Goda liepājniece Austra Pumpure mūžībā devās pirms astoņiem gadiem. Ik pavasari Liepājā un citviet sanāk kopā viņas audzēkņi un domubiedri, saukti par austrasbērnim, lai ņemtu rokās ģitāras. Šis tikšanās reizes viņiem pašiem ir ļoti nozīmīgas. Kopiena savā būtībā ir stipra, un tās paustās vērtības, kas bija svarīgas arī A. Pumpurei, arvien pievelk jaunus dalībniekus.

KOPIENA KĀ ĢIMENE

Austrasdienas katru gadu ir citādas un tieši pašu dalībnieku dēļ. "Programmas veidojas no cilvēkiem, kas uz konkrēto pasākumu var tikt," skaidro Inese Muižniece. Šogad Liepājā sagatavota plaša koncertu programma, kas reizē veltīta pilsētai 400. dzimšanas dienā. Jau no 2. marta un līdz pat 5. aprīlim notiek austrasbērnu kopā veidoti notikumi, sadziedāšanas un autorkoncerti. Viņi uzstājas jau ierastajā mākslas galerijas "Romās dārzs" Berči zālē, arī folkloras centrā "Namīns", tāpat dienvanā, bibliotēkā, restorānā un citviet.

"Jā, sanāk festivāls mēneša garumā," apliecina Inese. "Papildus jau ierastajiem Austrasdienu koncertiem aicināju austrasbērnus veidot savus autorkoncertus par godu Liepājas dzimšanas dienai. Es, savukārt, centos rast finansējumu. Valsts kultūrkapitāla fonds šoreiz mums finansējumu neiedeva, bet Liepājas Kultūras pārvalde gan. Šī summa bija pietiekama, lai pasākumi varētu notikt. Nevienam dalībniekiem gan honorāru nesaņem, muzikālais priekšnesums šoreiz ir viņu vēlējums, sveiciens Liepājai dzimšanas dienā. No projekta iegūtā finansējuma tiek samaksāts par telpu īri, apskaņošanu, autortiesībām, reklāmu un tādām lietām. Lai tas viss vienkārši varētu notikt."

Runājot par šī gada Austrasdienām, I. Muižniece īpaši priecājas par jaunākās paaudzes izpildītājiem, kas kļuvuši par spilgtiem dziesminiekiem. Viņi rada

savas dziesmas, uzstājas. Uz jautājumu, kā izdodas turpināt leģendārās dziesminieces A. Pumpures stīgu, Inese atteic, ka austrasbērnu kustības atslēgas vārds ir entuziasms, turklāt kopiena ir kā ģimene. "Mūsu garīgā mamma ir aizgājusi citos līmeņos, bet mēs jau viens otram esam. Kopiena ir garīgais patvērumš, kā tas bija Austras laikā. Tā arī mēs šodien viens otram esam tāds garīgais patvērumš. Esam brīnišķīgi draugi, tāpēc nākam kopā. Mūs vieno mīlestība uz dziesmu."

Mēģinājumi notiek katru nedēļu ceturtdienās "Namīnā", un tās vada I. Muižniece kopā ar Simonu Raču-Rūci. "Dziedam no pulksten pieciem līdz astoņiem vakarā. Pirmo stundu darbojamies vairāk ar jaunajiem, tiem, kuri vēlas iekļauties, apgūt mūsu repertuāru. Bet atlikušo laiku gatavojam programmas tuvākajiem koncertiem." Vecākā dalībniece ir pensijas vecumā, bet jaunākā ir pusaudze. Austrasbērni nav tikai Liepājā. Regulāra sanāksšana ir arī Rīgā, kur mēģinājumi notiek Vitas Dambes vadībā.

To, cik daudz ir austrasbērnu, Inese nevar pateikt. "Tas ir sarežģīts jautājums," viņa smaidot atzīst, "jo nevienam uzskaiti nav veicis". Liepājā regulāri mēģinājumus apmeklē 10 līdz 15 cilvēki, bet tas nav rādītājs. "Austrasbērnu ir daudz vairāk. Skaits ir simtos, jo caur Austru izgāja milzīgs skaits cilvēku, it sevišķi, kad viņa mācīja "Vadugunis". Un ikviens no audzēkņiem sevi pieskaita austrasbērnim." Bieži notiek tā, ka atgriežas tie, kas pirms daudziem gadiem spēlējuši pie A. Pumpures, jo sajutuši vēlmi kopienai pievienoties. "Roberts Dinters ar Aleksandru Krasavinu nebija kopā spēlējuši 20 gadus!" Inese atklāj vienu no šī gada Austrasdienu pārsteigumiem.

IZPLĒN IKDIENĪBAS NASTAS

Nora Ķibilda-Kinna dzied kopā ar austrasbērnim jau trīs gadus un kopienā nokļuva, pateicoties dziesminieku konkursam "Tīrradnis". Piedaloties konkursā, pamazām iepazīs dziesminieku pasauli un austrasbērnus. "Šī kopiena man ļoti

simpatizēja. Tur uzreiz bija tāda silta, pieņemoša sajūta. Lieliska vide, lai dalītos ar savām dziesmām, apgūtu jaunas, nedzirdētas melodijas un sirsniņi pabūtu kopā mūzikā," viņa saka. "Tā kā jau kādu laiku ilgojos pēc sava dziesmu draugu bariņa, sadūšojos pavaicāt, vai arī drīkstu pievienoties. Jau pēc nedēļas gāju uz pirmo austrasbērnu mēģinājumu, un sākās fantastiski skaists piedzīvojums mūzikas pasaulē." Nora ikdienā biežāk tiek ar Rīgas austrasbērnu grupu, jo dzīvo Cēsu novadā.

Būšana šajā kopienā Norai nozīmē ļoti daudz. "Katra tikšanās reize ir kā svētki, jo zinu, ka esmu kopā ar cilvēkiem, kas līdz sirds dziļumiem ir savējie. Tas ir ļoti interesanti, jo patiesībā esam diezgan dažādi cilvēki – dažāda vecuma, no dažādām Latvijas pusēm, pilnīgi atšķirīgām ikdienas profesijām, bet mūs visus vieno mīlestība uz dziesmu. Un tā jau ir dvēseles lieta, kaut kas daudz augstāks." Austrasbērnu tikšanās reizēs izplēn visas ikdienības nastas, atkal uzlādējies garīgi un emocionāli un ar jaunu sparu vari doties dzīvē. "Ir skaisti tā vienkārši un patiesi būt. Būt kopā dziesmā, sajūst citam citu, nometot visu nesvarīgo. Varbūt tas izklausīsies naivi, bet man šķiet, ka šādos kopā būšanas brīžos pasaule kļūst mazliet gaišāka un labāka."

Nora ir no tiem austrasbērnim, kas kustībai pievienojušies samērā nesen, tādēļ Austru dzīvē nav satikusi. "Viņu pamazām iepazīstu caur citu austrasbērnu stāstiem. Kaut arī Austru fiziski vairs nav starp mums, man tomēr liekas, ka viņas klātbūtne austrasbērnos joprojām ir ļoti jūtama. Tā ir tā siltā sajūta, kas rodas, kopā dziedot, tā vieta, no kuras mūsos mēs stāstām dziesmas stāstu, arī tas, kā klausāmie, kad citi dzied, tie mazie atmiņu mirkļi, ar kuriem šad tad padalās mūsu lieliskie austrasbērni. Tas ir Austras mantojums, vērtības, kuras caur austrasbērnu kustību tiek nodotas tālāk nākamajām paaudzēm. Šis istums, patiesā mīlestība pret dziesmu, manuprāt, ir tas, kas ļauj austrasbērnu kustībai turpināties."

PIEŅEM TĀDU, KĀDS ESI

I. Muižniece strādā pie izstādes par Austru Pumpuri. Tas ir īpašs projekts. "Es šobrīd tiekos un ierakstu sarunas ar austrasbērnim, lai izstādē ikviens varētu klausīties audioierakstus. Tajos paši austrasbērni stāstīs par Austru, viņas nozīmi katra dzīvē." Arī rakstniecei Janai Eglei ir kas sevišķs padomā – grāmata. Pagaidām gan viņa par to vēl nevēlas stāstīt, jo tas ir kas tāds, ko dara pirmo reizi.

J. Egli varam redzēt uzstājamies austrasbērnu koncertos. "Neesmu no tiem pirmo paaudžu austrasbērnim, kuri ar Austru ir dziedājuši kopš 70. vai 80. gadiem," viņa stāsta. "Kamēr studēju 80. gadu sākumā, biju gan ļoti čakla visu viņas koncertu apmeklētāja, dziesmas toreiz iemācījos un vienmēr esmu tās dziedājusi līdzīo no skatītāju zāles. Kad atgriezies Liepājā ap tūkstošgades miju, atkal rūpīgi apmeklēju visus koncertus, tad jau rakstīju dzeju, un Austru mani sāka uzrunāt dzejas lasījumiem viņas koncertos. Reizē palasīju. Tā kā arī dziedājusi esmu vienmēr, Austru to pamanīja un šad tad, garām ejot, kad visi austrasbērni jau devās uz skatuvi, piebikstīja: "Nāc līdzī, nāc dziedāt." Bet es jau kautrīga, nu kā tā uzreiz iešu. Tā galu galā sanāca, ka mans dēls pirmais kļuva par dziedāšo austrasbērnu."

J. Egli kopā ar visiem kāpa uz skatuves un pirmo reizi austrasbērnu korī dziedāja 2017. gada Austrasdienās, kad Austru bija jau aizgājusi mūžībā. "Kāpēc man patīk tur būt? Nezinu nevienu citu tik demokrātisku, savstarpēji atbalstošu kopienu, drīzāk – brālību, kur tevī pieņem tādu, kāds esi, ja nāc ar tīru sirdi un savā dziesmā vai dziedot cita dziesminieka dziesmu, saki, ko pa istam jūti un ko domā. Tiecoties uz kvalitāti, tomēr vienmēr augstāk tiek likts cilvēciskais. Plecu pie pleca muzikāli augsti izglītoti profesionāļi un cilvēki, kuriem vienkārši patīk dziedāt vai spēlēt, un dziedot visi ir laimīgi – "te mēs visi it vienādi esam". Visi jūt to spēku, kas līdz dzīlēm savilņo pašus un klausītājus. Tas ir vārds grūti izstāstāms. Bet ar sirdi nešaubīgi sajūtams. Un tas pievelk un silda." ■

“Apvienošanās ir interesants izdzīvošanas veids”

✍️ Ieva Vilmane, “Saldus Zeme”

Ne mazums amatiermākslas kolektīvu, kas apvienojas uz laiku vai pavisam, lai neiznīktu. Radošanās bijusi ierasta kaimiņu lokā, taču pēdējos gados jūtama tendence kāpt pāri arī novadu robežām. Agrāk vismaz mūsu pusē tā neskaitījās goda lieta, sak’ – savs ir savs, un nav ko ar svešiem pities.

ŠIS NOVADS, TAS NOVADS

Esmu redzējusi, ka kārtējo Dziesmusvētku tuvošanās sapurina vārgulojošos kolektīvus vai visai panikušā ciemā pēkšņi uzrodas sprigans jaunulis. Vilkme būt Dziesmusvētkos tik liela, ka cilvēki nez no kurienes “izrok” savam kolektīvam dziedātājus, dejotājus, mūziķus... Dziesmusvētku gājienā viņi staro, ja kolektīvs ir pilnā sastāvā, jo tādām vārdiem uzliet uz karoga.

Pagājušajos Dziesmusvētkos redzēju, ka viena novada ļaudis smaida vairākās delegācijās. Uz Rīgu Saldus novada pašvaldība aizveda 616 dalībnieku. Starp viņiem nebija Saldus novada Nigrandes pagasta Kalnu kultūras nama deju kopas “Kalndancis”. Tā uz svētkiem nebūtu tikusi, ja nepievienotos Kuldīgas novada Skrudas kultūras nama dejotājiem. Tukuma novada Zantes jauktā kora skaņējumu gadiem dubulto Saldus novada Blīdenes pagasta vokālais ansamblis. No mākslinieciski augstvērtīgā pūtēju orķestra “Saldus” palicis tikai ansamblis, tāpēc 2023. gada svētkos tas piebalsoja

Dienvidkurzemes novada Kazdangas pūtēju orķestrim.

Orķestru nozarē starpnovadu kolektīvi nav jaunums, tādēļ par to rašanās apstākļiem, priekšrocībām un trūkumiem jautāju saldeniekiem, šīs nozares speciālistiem.

“NOLŪZA” VECMEISTARI

2000. gadu sākumā no Saldus novada kultūras namiem pavisam aizgāja pēdējais orķestris, un turpmākajos gados šīs nozares svarīgākie procesi norisinājās vietējā mūzikas skolā. Saldenieki lepojas, ka tās kolektīvam bija vairāku orķestru enerģija, varbūt tāpēc gadiem neuzsāka nopietnu diskusiju par to, kā rīkoties brīdī, kad orķestri būs jānomainās paaudzēm. Pirmais lūzuma punkts tika sasniegts 2018. gadā, kad Saldū darba gaitas pārtrauca harismātiskais pūtēju orķestra vadītājs, Dziesmusvētku virsdiriģents un Saldus Mūzikas skolas ilggadējs direktors Artūrs Maculēvičs, drīz pēc tam vairāki vecmeistari aizgāja mūžībā. Tagadējais skolas direktors Mārtiņš Bērtulis šīs pārmaiņas sauc par liktenīgām visai iestādei, pietrūcis pavisam maz, lai tā zaudētu visu pūšaminstrumentu nodaļu.

“Krize ir pārvarēta, un pēc vairāku gadu pacietīga darba esam sagaidījuši pirmos rezultātus – mūsu audzēkņi konkursos gūst pirmos panākumus, pūtēju orķestra sastāvs uzskatāms par pietiekamu,” priecājas direktors. Viņš uzskata, ka bez divu aizrautīgu skolotāju, Jūlijas Billes un Ulda Kunčiem, situācija, visticamāk, joprojām būtu dramatiska. Abi pedagogi sper mazus, bet mērķtieci-

gus soļus, tāpēc Saldum ir lielas izredzes atgūt pūtēju orķestri, kurā iederētos un gribētu spēlēt arī pieaugušie.

Saldenieki uz skolēnu Dziesmusvētkiem līdzīgu nēms vairākus kazdandzniekus un aizputniekus. Mārtiņš Bērtulis piebilst, ka pūtēju orķestris nebūs vienīgais starpnovadu kolektīvs, kurā piedalās Saldus Mūzikas skola. Tā kopā ar Priekules un Vaiņodes mūzikas skolām gadiem veido Lejaskurzemes mūzikas skolu kamerorķestri, bet Latvijā pirmajā nacionālajā akordeonistu orķestrī uzņemta arī saldeniece un viņas skolotāja.

KOMPLEKTĒ NO VAIRĀKĀM SKOLĀM

Latvijā ir pāris bērnu mūzikas skolu apvienotie orķestri, visi izturējuši pirmās laika pārbaudes, tāpēc var rādīt piemēru tām amatiermākslas nozarēm, kurām pārnovadu kolektīvi nav ierasti.

Lejaskurzemes mūzikas skolu kamerorķestra mākslinieciskais vadītājs kopš pirmās dienas ir Mārtiņš Bergs. Viņš vadījis vairākus apvienotos kolektīvus, tāpēc ir sava metode, kā sasniegt rezultātu. Mūziķi trenējas lielākoties savās skolās, bet reizi mēnesī visi satiekas kopīgos mēģinājumos. Diriģents atbrauc no Madonas, tālu ceļu mērojuši lielākā daļa orķestra, tādēļ visu dienu katrs strādā ar pilnu atdevi.

Jautāts par sabraukuma orķestra priekšrocībām, Mārtiņš Bergs atbild: “Pat lielajām Rīgas skolām vienām grūti nodrošināt visas simfoniskā orķestra instrumentu grupas. Apvienojot spēkus, skaņējums kļūst pilnīgāks. Piemēram, Le-

jaskurzemes kolektīvā vienīgie čellisti ir no Saldus, un bez viņu muzikālās krāsas nebūtu tas, agrāk aranzijās līferēju, lai apietu čellu iztrūkumu. No pieredzes zinu, ka ir dabiski bērnu mūzikas skolu orķestros viļņveidīgi iztrūkt kādai instrumentu grupai. Dalībnieku maiņa ir nenovēršama, un katrs gads orķestri jāsāk no nulles. Es teiktu, ka tas nav minuss, drīzāk specifika.”

Viņa vadītajā kolektīvā Saldus Mūzikas skola ir, pateicoties pievienotajai Nigrandes Mūzikas skolai. Tās pedagoge Sanita Zālite atgādina, ka savulaik jaunā sadarbība mazajai skolai pavēra brīnišķīgas iespējas. Pedagogiem ik mēģinājums bija kā meistarklase, savukārt bērni lepojas, ka spēlējuši Ikara svētkos Priekulē un Mākslu festivālā Nīcā, bijuši viesmākslinieki Raimonda Paula, Ērika Ešenvalda, Daumanta Kalniņa un Jura Pavītola koncertā. Orķestris noturējis bērnu interesi par mūziku, bet dažam labam pedagogam aizgājis domu par aiziešanu no mūzikas skolas.

Mārtiņš Bērtulis piebilst: “Kad biju skolnieks un spēlēju Saldus Mūzikas skolas pūtēju orķestrī, uz skatēm Talsos sabrauca tik daudz kolektīvu, ka nebija, kur nolikt autobusu. Tagad – knapi 10... Kolektīvu apvienošanās, manuprāt, ir interesants izdzīvošanas veids un attapīga atbilde uz iedzīvotāju skaita kritumu visā valstī. Tas orķestros rada lielas problēmas, tāpēc esam gatavi izmēģināt visas receptes pēc kārtas. Vērtīgi paskatīties, ko izmēģina citi un kas no tā sanācis,” saka Bērtulis.■

Mārtiņš Bergs orķestri vada kopš 2013. gada. Viņa ikdienu pāiet Vidzemē – Jāņa Norviņa Madonas Mūzikas skolā.

IEVAS VILMANES FOTO

Lejaskurzemes mūzikas skolu kamerorķestra mēģinājums Saldū marta vidū.

Mūzika

- ◇ 1. aprīlī **Talsu kultūras centrā** izskanēs Talsu Mūzikas skolas koncerts "Aprīļa pilieni".
- ◇ 5. aprīlī koncertzālē "Lielais dzintars" pirmo reizi uzstāsies gados jauns, bet jau ievērojams panākumus guvušais, pasaulē pieprasītais un apbrīnotais somu diriģents, Latvijas Nacionālā simfoniskā orķestra (LNSO) mākslinieciskais vadītājs un galvenais diriģents Tarmo Peltokoski. Kopā ar LNSO viņš izvēlējis atskaņot tautietes Kaijas Sāriaho darbu "Laterna magica" un Riharda Štrausa "Alpu simfoniju".
- ◇ 5. aprīlī **Talsu Valsts ģimnāzijā** notiks Talsu koru aprīņķa Dziesmu dienas koncerts.
- ◇ 5. aprīlī **Saldus Mūzikas skolā** starptautiski atzītu mākslinieču Aurēlijas Šimkus un Elīnas Bukšas koncerts "Pavasara sonāte" – skaists piedzīvojums visiem, kas mīl augstvērtīgu mūziku, emocionālu un virtuozu muzikālo saspēli. Programmā Pētera Vaska, Ludviga van Bēthovena, Arvo Perta un Morisa Ravela skaņdarbi.
- ◇ 6. aprīlī **Talsu Valsts ģimnāzijā** paredzēts Talsu novada vokālo ansambļu Dziesmu dienas koncerts.
- ◇ 8. aprīlī koncertzālē "Lielais dzintars" izskanēs koncerts "Gaviļē Liepāja! Tartu un Liepājas jauno mūziķu sveiciens Liepājas 400 gadu dzimšanas dienā", kurā satiksies jaunie talanti no divām Eiropas kultūras galvaspilsētām – "Liepāja 2027" un "Tartu 2024". Koncertā piedalīsies Liepājas Karostas Mūzikas skolas un Tartu novada Mūzikas skolas audzēkņi.
- ◇ 8. aprīlī **Rojas kultūras centrā** un 9. aprīlī **Liepājas Latviešu biedrības namā** izskanēs koncertuzvedums "Uz vienas stīgas", kurā apvienojušies aktieri Jānis Paukštello un Gundars Grasbergs, kā arī dziedātāja Ineta Rudzīte. Uzvedumā skanēs gan Knuta Skujenieka, Imanta Ziedoņa un Jāņa Petera dzeja, gan zināmas un arī mazāk dzirdētas dziesmas no mākslinieku repertuāra.
- ◇ 11. aprīlī **Rojas kultūras centru** pieskandēs IX vieglās un džeza mūzikas ansambļu konkurss "Rojas ritmi".
- ◇ 11. aprīlī **Brocēnu kultūras centrā** grupas "Autobuss debesīs" 25. jubilejas koncerts "Sītiēt bungas, mani mīļie".
- ◇ 12. aprīlī **Dundagas kultūras pilī** izskanēs pianista Vestarda Šimkus koncerts "Pavasara gaismas gaidās".
- ◇ 12. aprīlī **Virbu kultūras namā** notiks Galda dziesmu festivāls.
- ◇ 26. aprīlī **Brocēnu kultūras centrā** sieviešu kora "Laiksne" koncerts.

Citas lietas

- ◇ 5. aprīlī **Saldus novadā** norisināsies akcija "Satiec savu meistarul!".
- ◇ 10. aprīlī **Talsu Galvenajā bibliotēkā** – Aleksandra Pelēča literārās prēmijas pasniegšana.
- ◇ 11. aprīlī **Saldus novada Kursišu kultūras namā** "Literatūras furšets" un Mārtiņa Vilsona programma "Mīlestības gads".
- ◇ 12. aprīlī **Saldus sporta kompleksā** koncertā "Dejas rakstā ieauštie – soļos, mūžos, paaudzēs" godinās dejas pedagoģi Veltu Lodiņu 100. jubilejā un viņas dibināto Saldus Tautas deju ansambli "Kursa" 75. jubilejā.
- ◇ **Liepājas okupācijas muzejā** atvērta jauna interaktīva ekspozīcija par Otrā pasaules kara traģiskajiem notikumiem Liepājā un tās apkārtnē. Tā atklāj daudzpusīgu vēstures notikumu atspoguļojumu, izmantojot modernas tehnoloģijas un interaktīvās iespējas. Katrs priekšmets un fotogrāfija emocionāli un vizuāli sniedz vēstījumu par tā laika dramatiskajiem notikumiem cilvēku likteņiem un centieniem izdzīvot.

Māksla

- ◇ No 6. aprīļa **Saldus novada bibliotēkā** Heršela mākslinieku grupas 15. jubilejas izstāde "Ciano Intervence 15".
- ◇ **Sabiles mākslas, kultūras un tūrisma centrā** skatāma Džemmas Skulmes glezniecības retrospekcija – "Džemmas gadsimts". Izstāde veidota, pieminot mākslinieces simtgadi. Savukārt no Rīgas galerijas "Istaba" atceļojusi izstāde "Istabai 20", kurā aplūkojami 200 mākslinieku darbi.
- ◇ **Rojas kultūras centrā** – grafiķes, grāmatu ilustratores Anitas Paegles darbu izstāde.
- ◇ Kaltēnē, **Rojas Jūras zvejniecības muzeja filiālē "Kaltenes klubs"** aplūkojama Georga Avetisjana izstāde "Fotogrāfija un laiks".
- ◇ 12. aprīlī **Talsu novada muzejā** atklās izstādi "Mākslas dienas 2025".
- ◇ **Koncertzāles "Lielais dzintars"** mākslas telpā "Civita Nova" līdz 8. jūnijam skatāma mākslinieka Māra Ernesta Uldriķa (1939–2017) zīmējumu, pasteļu un akvareļu izstāde "Māris Uldriķis. Smalkās matērijas".

Teātris

- ◇ 4. aprīlī **Strazdes muižā** ar "Stāvizrādi" viesosies komiķis Maksims Trīvaškevičs.
- ◇ 5. aprīlī **Talsu kultūras centrā** – izrāde "Lielguļamā gulta".
- ◇ 6. aprīlī **Pastendes kultūras namā** un 12. aprīlī **Vandzenes tautas namā** – amatiereteātra "TeRada" pirmizrāde "Kāzas".
- ◇ 6. aprīlī **Talsu kultūras centrā** – muzikāla izrāde ģimenēm "Ķepu patruļa".
- ◇ 11. aprīlī **Dundagas kultūras pilī** būs skatāma Dereka Benfīlda komēdija "Ne viss ir tā, kā izskatās".
- ◇ 12. aprīlī **Liepājas teātrī** pirmizrāde – Artūra Dīča apjukumu divās daļās "Baltijas teļš" iestudējis Elmārs Seņkovs. Stāsts ir par 1989. gadu un trim latviešu tēviem, kuri ir gatavi uz visu, lai cīnītos par brīvu Latviju un savas ģimenes laimi tajā. Brīvību viņi izcīnīja kopā. Bet laimes interpretācijas gan atšķirās. Vai viņi būs gatavi sabradāt cita tautieša laimi, lai tiktu pie savas? Lomās: Mārtiņš Kalīta, Edgars Ozoliņš, Gatis Malīks, Kaspars Kārklīšs, Agnese Jēkabsons, Everita Pjata-Gertnere, Inese Kučinska, Hugo Puriņš, Sandis Pēcis, Laura Jeruma, Kintija Stūre, Kaspars Gods un Artūrs Irbe.
- ◇ 12. aprīlī **Strazdes muižā** – Spāres amatiereteātra izrāde "Ar spaini pa galvu".
- ◇ 18. aprīlī **Brocēnu kultūras centrā** Herberta Laukšteina režisēta komēdija "Pidžama sešiem". Lomās Inese Kučinska vai Ilze Pukinska, Lelde Dreimane vai Anna Nele Āboliņa, Anete Rimkus vai Inga Krasovska, Egils Melbārdis vai Toms Liepājnieks, Jurijs Djakonovs vai Kristians Kareļins, Januss Johansons.
- ◇ 26. aprīlī **Mērsraga tautas namā** – amatiereteātra "Etīde" pirmizrāde.
- ◇ 26. aprīlī **Rojas kultūras centrā** – muzikāla izrāde visai ģimenei "Tracis Ņujorkas zoo".

